

13 października 2021 r.

Apel środowiska samorządowego w obronie społeczności lokalnych i regionalnych

Od 1990 roku **samodzielność, wolność i swoboda dysponowania przyznanymi środkami** jest jednym z fundamentów funkcjonowania samorządów w naszym kraju. Od kilku lat z niepokojem obserwujemy działania zmierzające do przywrócenia w Polsce modelu **autorytarnego państwa scentralizowanego**, które – po zmianach politycznych z roku 1989 – stopniowo przekształciliśmy w państwo demokratyczne, oparte na zasadzie pomocniczości. Istotna część władzy publicznej została w nim przekazana obywatelom oraz ich przedstawicielstwom lokalnym i regionalnym. Coraz bardziej jaskrawe są jednak działania odbierające naszym społecznościom lokalnym uprawnienia do decydowania o swoich sprawach, swobodnego dysponowania środkami, zgodnie z lokalnymi potrzebami i demokratycznie ustalonymi priorytetami.

Lista **odebranych uprawnień** stale się wydłuża. **Obserwujemy wyraźne zmniejszanie kompetencji samorządów – między innymi w obszarze zdrowia, edukacji i finansów.** Prawo oświatowe, które wzmacnia rolę niepoddanego społecznej kontroli urzędnika – kuratora oświaty, **niszczy niezależność, samodzielność i twórcze myślenie** samorządów, dyrektorów szkół, nauczycieli, rodziców i uczniów.

Coraz bardziej dotkliwe są także zmiany prawne, powodujące **znaczne uszczuplenia dochodów** własnych gmin, powiatów i województw, w skali, która pozbawia je możliwości prowadzenia polityki rozwoju, a dla wielu oznacza **zagrożenie utraty płynności finansowej.** Ubytki w udziałach w PIT, będące efektem zmian prawnych z lat 2019-2020 oraz propozycje projektowane obecnie w ramach tzw. „Polskiego Ładu” nie rekompensują strat finansowych, jakie ponoszą gminy, powiaty i województwa, a dochody własne samorządów będą zastępowane transferami z budżetu państwa. Prowadzi to do uzależnienia finansowego jednostek samorządu terytorialnego od administracji rządowej.

Na skutek wprowadzanych zmian społeczności lokalne **utracą możliwość realizacji zadań** w oczekiwanej przez Polaków skali, zwłaszcza, że nikt nie zmniejszył zakresu spraw, jakie zostały ustawami przekazane gminom, powiatom i województwom. Będzie **mniej nowych dróg i obiektów służących mieszkańcom, a utrzymanie jakości usług komunalnych będzie wymagało wzrostu cen.**

Dlatego w imieniu **mieszkańców naszych gmin postulujemy i domagamy się zwiększenia udziału samorządów w podatku PIT, adekwatnego do utraconych wpływów wynikających z ustaw wprowadzonych w tzw. „Polskim Ładzie” oraz stworzenia Funduszu Rozwoju Polskiej Wsi jako mechanizmu wyrównującego rozwój obszarów wiejskich i wiejsko-miejskich.**

Upominamy się o szacunek dla samorządności i fundamentalnej dla niej zasady pomocniczości.

Jesteśmy po stronie społeczności lokalnych i regionalnych.

Zygmunt Frankiewicz
Prezes
Związku Miast Polskich

Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku
Prezes Zarządu
Unii Metropolii Polskich

Andrzej Płonka
Prezes Związku
Powiatów Polskich
Starosta Bielski

Tadeusz Czajka
Wójt Gminy Tarnowo Podgórne
Przewodniczący Zarządu
Krajowego Ogólnopolskiej
Koalicji Samorządowej

Cezary Trutkowski
Prezes Zarządu Fundacji
Rozwoju Demokracji Lokalnej
im. Jerzego Reguńskiego

Jack Karnowski
Prezydent Miasta Sopotu
Prezes Stowarzyszenia
Tak! Samorządy Dla Polski

Andrzej Dziuba
Prezydent Tychów
Prezes Stowarzyszenia
Łączy nas Samorząd

Jack Jaškowiak
Prezydent Miasta Poznania
Prezes Stowarzyszenia
Wielkopolska Kierunek Europa

Jack Sutryk
Prezydent Wrocławia
Prezes Stowarzyszenia
Dolny Śląsk Wspólna Sprawa

Rafał Trzaskowski
Prezydent m. st. Warszawy
Przewodniczący
Stowarzyszenia Wspólna Polska